

Biologické posouzení změny č. 2 ÚP Kryštofovy Hamry

Mgr. RADIM KOČVARA

Záříčí 92, CZ – 768 11 Chropyně

IČ: 730 68 021, DIČ: CZ7808155432

Tel: 573 355 298, 604 356 795, e-mail: burunduk@seznam.cz

1. ÚVOD

Na základě zadání objednatele bylo zhotovitelem provedeno posouzení záměru změny č. 2 územního plánu Kryštofovy Hamry, v okrese Chomutov, na území Ústeckého kraje. Centrální část území se nachází na 50°27'49.767"N, 13°8'55.732"E na ploše čtverců 5544 a 5545 sítě mezinárodního kvadrátového mapování organismů (PRUNER & MÍKA 1996).

Cílem této zprávy je posoudit vhodnost umístění ploch určených pro výstavbu VTE (větrných elektráren), respektive vyhodnotit možné dopady a vlivy těchto ploch na významné části území (ÚSES - územní systém ekologické stability, ZCHÚ – zvláště chráněná území, migrační trasy, výskyty významných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich biotopy).

Pro potřebu tohoto posouzení jsou tak využity znalosti území, získané při vlastních průzkumech a posuzování jednotlivých záměrů v oblasti (KOČVARA 2009, KOČVARA 2010, KOČVARA 2012). Současně je na tyto práce odkazováno z pohledu údajů a vstupních úvah a podkladů týkajících se problematiky a možných vlivů VTE v oblasti. Zde jsou zmíněny pouze nejpodstatnější údaje, případně vysvětlení přístupu ke konkrétně řešenému problému.

Vycházeno je z textové části změny č. 2 územního plánu obce Kryštofovy Hamry, zadání schválené zastupitelstvem obce dne 20. června 2012 (13 stran) a koordinačního výkresu M5 z 24. 7. 2012. Nutno dodat, že pozice

2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Posuzováno je sedm dílčích ploch vymezených pro možnou výstavbu VTE (dále označovaných jako VE1 až VE7). Samotná infrastruktura v podobě podzemního vedení napojení elektrické energie a přístupových komunikací není řešena. Je předmětem posouzení jednotlivých posudků jednotlivých záměrů a lze říci, že s ohledem na doporučení prostorového omezení (s ohledem na botanicky významnější lokality) a časového omezení (termíny provádění prací během roku) a upřesnění způsobu a postupu prací není důvod předpokládat negativní vliv infrastruktury nad rámec dočasného lokálního dotčení biotopů (blíže viz jednotlivé posudky (KOČVARA 2009, KOČVARA 2010a, KOČVARA 2012)).

3. VYHODNOCENÍ VLIVŮ

3.1. DOTČENÍ ÚZEMÍ EVL A PO

Dotčení evropsky významných lokalit a ptačích oblastí zde není podrobně řešeno, je předmětem samostatného posouzení. Je však vhodné upozornit i zde na dvě zásadní omezení s pohledu možného vlivu na PO (respektive migrační koridor tetřívka obecného), a to je vymezení volného koridoru zajišťujícího celistvost PO a odstup plochy VTE od dřívějšího tokaniště druhu.

V rámci celistvosti je požadováno zachování 1 km suchozemského volného koridoru v rámci vymezení PO v úseku jižně od Přísečnice (okraje vodní plochy). Toto dotčení se týká zejména plochy VE1, zčásti plochy VE4 a VE2. V případě odstupu VTE od dřívějšího tokaniště je požadováno dodržení odstupu 200 m (blíže viz mapa v příloze). Hranice tokaniště probíhá na hranici PO, respektive hranici zóny A, která byla vymezena BEJČKEM et al. (2007). Toto dotčení se týká části plochy VE5. Tato omezení jsou zde uváděna, neboť mají význam i z pohledu dalších druhů (KOČVARA 2009, KOČVARA 2010).

3.2. DOTČENÍ ZCHÚ

Dotčení zvláště chráněných území se nepředpokládá, vzdálenosti odstupů ploch určených k výstavbě VTE splňují doporučené limity (blíže viz KOČVARA 2009, 2010).

3.3. DOTČENÍ VKP A ÚSES

Dotčení VKP ze strany ploch vymezených pro VTE se nepředpokládá. Z pohledu ÚSES jsou v území přítomny prvky, které limitují možné využití území ze strany realizace VTE.

Z pohledu prvků ÚSES je součástí vymezeného území osa nadregionálního biokoridoru (NRBK) K2 Božídarské rašeliniště – Hfenská skalní města, respektive vymezení NRBK jako liniová plocha v rámci ÚP Kryštofovy Hamry. V rámci osy jsou pak vymezeny dílčí lokální prvky a regionální biocentrum (RBC) 1146. Z pohledu vymezení ploch pro VTE je tak potřeba se s ohledem na vzdálenosti od ÚSES zabývat potenciálním dotčením RBC 1146 a NRBK K2.

Účelem vymezení systému ekologické stability je dle zákona zajištění uchování a reprodukce přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát (§4 zákona). Z uvedeného textu je zřejmé, že záměry výstavby větrných elektráren mohou být v rozporu s výše uvedeným ochranným režimem územního systému ekologické stability.

Problematika vlivů větrných elektráren na prvky územního systému ekologické stability a významné krajinné prvky není, vzhledem ke specifičnosti tohoto pojetí v naší legislativě, v zahraničních pracích řešena. Pokud však analyzujeme přístup k přírodním lokalitám obdobného ochranného statutu v Německu, zjistíme, že lokality, jež jsou blízké prvkům ÚSES a VKP, jsou většinou vyňaty z možného zastavění VTE, respektive jsou zde stanoveny určité ochranné vzdálenosti (viz např. RATZBOR et al. 2005) a jednotlivé popis vlivů v rámci studií zhotovitele (KOČVARA 2009, KOČVARA 2010, KOČVARA 2012).

Některé německé spolkové země tedy vymezují za hranicemi přírodně cenných lokalit zóny s vyloučením či omezením výstavby VTE. Zpravidla platí pro zvláště cenné přírodní lokality (CHKO, ptačí oblasti, maloplošná zvláště chráněná území) vzdálenosti 200 až 500 m, pouze Braniborsko vidí výrazně větší potřebu ochrany a požaduje ochrannou vzdálenost 1000 m. U plošně menších chráněných území resp. lokalit v našem pojetí VKP či ÚSES, požaduje většina spolkových zemí ochranné vzdálenosti 100 až 200 m. Také zde má nejvyšší požadavek Braniborsko, kde je stanovena 500 m široká ochranná zóna od hranice těchto přírodně cenných lokalit.

Dle výše zmíněných údajů, s přihlédnutím ke zkušenostem s významem jednotlivých prvků ÚSES, způsobem jejich vymezování a využívání jednotlivými druhy dospěl zhotovitel k názoru, že je dostatečné pro lokální ÚSES vymezení ochranného pásma 50 m, regionálního 200 m a nadregionálního 500 m (týká se vymezených ploch). V případě NRBK vymezeného osou v území je požadováno ve vztahu k VTE zachování 1 km volného koridoru tak, že ideálně je tento prostor vymezen 500 m na obě strany osy, s minimem 200 m na stranu osy, avšak vždy při zachování pásma 1 km (tedy při 200 m na jednu stranu musí zůstat 800 m koridor na stranu druhou). Jedná se o obecné doporučení pro plánování VTE, respektive odpověď na otázku, jaký je považován dostatečný odstup od těchto prvků.

V případě RBC 1146 je tato podmínka splněna. V rámci NRBK K2 ale dochází ke konfliktu vymezení ploch pro VTE, přitom se nejedná pouze o „formální střet“, ale o faktické ovlivnění na úrovni migračního koridoru (viz dále). Tento střet je vymezen v mapě v příloze. Týká se zejména plochy VE4, zčásti pak plochy VE1. Jako dotčené území je považována plocha v šířce 200 m, vymezena východně od východního okraje NRBK, vymezeného v rámci mapového podkladu ÚP Kryštofovy Hamry.

3.4. DOTČENÍ MIGRAČNÍCH TRAS

V území se nenachází mimořádně významná migrační trasa nebo tahová cesta, je zde ale řada lokálních migračních koridorů (nutno chápat i jako trasy lokálních přeletů), z pohledu řešených ploch VTE je vhodné se zabývat především územím při jižním okraji Přísečnice, respektive úsekem vymezeného NRBK K2 a údolím Hamerského potoka. V tomto případě se jedná o přelety otevřeným terénem u větších druhů ptáků (z citlivých např. volavka popelavá, kormorán velký, zejména pak čáp černý), s ohledem na pozorování a početnost druhů a umístění stávajících VTE lze za zcela minimální volný prostor na této lokalitě považovat koridor o šířce 1,2 km (volný prostor mezi VTE), viz KOČVARA (2009), KOČVARA (2010).

Tato podmínka není splněna právě v případě údolí Hamerského potoka, kdy do tohoto koridoru zasahuje část plochy VE4. Tento koridor pak není myšlen jako suchozemský, ale jako vymezení volného letového koridoru jižně od Přísečnice v rámci odstupu od stávajících VTE Kryštofovy Hamry (západní část s osmi VTE). Toto omezení tedy není tak limitující jako z pohledu zachování celistvosti PO.

3.5. DOTČENÍ BOTANICKY CENNĚJŠÍCH LOKALIT

Záměr VTE (VE1 – VE7) zasahuje do ploch anebo je uvažován v blízkosti vymezení některých významnějších botanických lokalit, níže uvedený text je z větší části převzat z botanického hodnocení (ONDRÁČEK 2003), viz také mapa v příloze. Pokud nejsou některé z bližších lokalit uváděny, nachází se jednoznačně mimo plochu záměru a nebudou ovlivněny. Potenciální dotčení infrastrukturou VTE pak bylo vyhodnoceno jako zanedbatelné (blíže viz KOČVARA 2009, KOČVARA 2010). Vymezení botanických ploch je schematicky upraveno.

Lokalita B1 - Jedná se o staré důlní odvaly a extenzivní pastviny. Rostlinná společenstva jsou přirozená, pestrá s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin - koprník štětínolistý – roztroušeně, prha arnika - dosti hojně.

Lokalita B2 - Lokalitu tvoří valy a lada podél železniční trati. Rostlinná společenstva jsou přirozená, pestrá s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin - koprník štětínolistý - vzácně roztroušen, prha arnika - dosti vzácně.

Lokalita B6 - Jedná se o staré úvozy cest a louku s přirozenými rostlinnými společenstvy a s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin - koprník štětínolistý – roztroušeně a prha arnika - dosti vzácně.

Lokalita B7 - Lokalitu tvoří fragment mírně ochuzené podmáčené louky a prameniště s výskytem zvláště chráněného koprníku štětínolistého.

Lokalita B11 - Lokalitu tvoří fragmenty přirozených luk a úvoz cesty s výskytem koprníku štětínolistého.

Lokalita B12 - Rozsáhlý komplex přírodních a přírodě blízkých biotopů (prameniště, mokřady, extenzivní louky a pastviny, rašelinné louky) s bohatým výskytem zvláště chráněných druhů. Ze zvláště chráněných druhů rostlin se zde nacházejí silně ohrožená šicha černá (*Empetrum nigrum*) – vzácně, ohrožená klikva bahenní (*Oxyccocus palustris*) - velmi vzácně, koprník štětínolistý (*Meum athamanticum*) - hojně, místy roztroušeně, prha arnika (*Arnica montana*) - místy hojně, prstnatec Fuchsův (*Dactylorhiza fuchsii*) - velmi vzácně a prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) - vzácně.

Z dotčených ploch lze vyjmenovat B6 v rámci VE4, B11 a B12 v rámci VE5 a B1 v rámci VE1. Dotčení v rámci posuzování jednotlivých VTE v rámci předložených záměrů (KOČVARA 2009, KOČVARA 2010) bylo vyhodnoceno jako zanedbatelné, respektive lze minimalizovat vhodnými opatřeními.

3.6. DOTČENÍ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ

Je velkou měrou ovlivněno konkrétním umístěním VTE. Dále ovlivnění vyplývá z výše uvedených střetů s koridory a plochami, které jednotlivé druhy využívají.

Mimo výše řešené prostorové střety lze za ovlivněné považovat následující druhy (ve vztahu k vymezeným plochám VE1 až VE7). Z rostlin se jedná zejména o koprník štětínolistý (*Meum athamanticum*), který je v oblasti široce rozšířen, dotčení se týká všech ploch VE1 až VE6. Z dalších druhů to je prha arnika (*Arnica montana*), která se vyskytuje lokálněji (např. plocha VE7). V případě infrastruktury VTE lze z dalších druhů očekávat dotčení u zdrojovky potoční (*Montia hallii*). Je vyloučeno ovlivnění druhů na úrovni jejich populací v oblasti.

Z ptáků lze lokální ovlivnění očekávat u čápa černého (*Ciconia nigra*), s ohledem na plochu VE7 a VE6 (za předpokladu současného dodržení navrhovaných odstupů a koridorů), jinak bude dotčení větší. Ovlivněním je myšleno ve smyslu omezení přeletů v území.

Z druhů ovlivněných omezením výskytu a hnízdění patří k typickým křepelka polní (*Coturnix coturnix*) a chřástal polní (*Crex crex*), potenciální dotčení se týká všech ploch mimo VE6 u křepelky polní a ploch mimo VE6 a VE7 u chřástala polního. Dotčení populace druhu u křepelky polní je zcela zanedbatelné, u chřástala polního dojde k lokálnímu ovlivnění maximálně u pěti párů. Při respektování omezení ploch výstavby s ohledem na vymezené koridory se pak ovlivnění týká maximálně tří párů, přičemž ovlivnění na úrovni opuštění území se týká maximálně dvou z nich.

Z dalších druhů se přímé ovlivnění nepředpokládá. Vlivy jsou v různé úrovni nízkého rušení nebo potenciálního rizika kolize. To však nebylo vyhodnoceno jako významné (blíže viz KOČVARA 2009, KOČVARA 2010), aktualizované poznatky pak KOČVARA (2012).

4. ZÁVĚR

S ohledem na stanovené limity v území lze konstatovat, že plocha VE3, VE6 a VE7 je bez předpokládaných vlivů na území jako takové.

V případě plochy VE5 dochází k překryvu s botanicky cennějším územím, což však není limitující při splnění obecných doporučení k omezení vlivu ve fázi realizace záměrů VTE. Není ale splněn doporučený odstup 200 m od vymezené hranice území PO, což je doporučeno upravit. V případě plochy VE2 dochází k malému překryvu s vymezeným volným prostorem pro tetřívka obecného v rámci zachování celistvosti PO, jehož minimální vzdálenost činí 1 km. Rozpor je doporučeno upravit. V případě plochy VE4 dochází k překryvu s ochranným pásmem vymezeného NRBK K2, jehož návrh zde činí 200 m. Dále dochází k překryvu s vymezeným volným prostorem pro tetřívka obecného v rámci zachování celistvosti PO, jehož minimální vzdálenost činí 1 km. Rozpor je doporučeno upravit.

Zásadní rozpor je pak spatřován ve vymezení plochy VE1, která významně zasahuje do volného prostoru vymezeného pro tetřívka obecného v rámci zachování celistvosti PO, jehož minimální vzdálenost činí 1 km. Malou plochou pak zasahuje do migračního koridoru vymezeného v šíři 1,2 km od stávajících VTE a okrajově koliduje s ochranným pásmem vymezeného NRBK K2. Rozpor je doporučeno upravit.

Přílohou této práce je mapa s vyznačením střetů v území, která je pro lepší přehlednost připojena jako samostatný soubor.

5. POUŽITÁ LITERATURA

- BEJČEK V., BENDA P., BUŠEK O., ČEŘOVSKÝ V., ŠÍMOVÁ P., MELICHAR V., ŠTASTNÝ K., TEJROVSKÝ V. & VOLF O. (2007): Kategorizace území Krušných hor z hlediska jeho významnosti ve vztahu k výskytu tetřívka obecného. Studie MŽP ČR, Praha: 25 p.
- KOČVARA R. (2009): Aktualizace biologického hodnocení záměru výstavby větrného parku spolu s návrhy opatření pro zmírnění uvažovaných negativních vlivů. Větrný park Chomutov, Msc., 49 p.
- KOČVARA R. (2010): Celoroční biologické hodnocení záměru výstavby větrného parku spolu s návrhy opatření pro zmírnění uvažovaných negativních vlivů. Větrná farma Kryštofovy Hamry a Větrná farma Výsluní. Msc., 50 p.
- KOČVARA R. (2012): Celoroční biologické posouzení záměru výstavby větrných elektráren spolu s návrhy opatření pro zmírnění uvažovaných negativních vlivů. VTE Výšina, záměr výstavby dvou větrných elektráren. Msc., 48 p.
- PRUNER L. & MÍKA P. (1996): Klapalekiana. Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny, 1996, 32: 1–115.
- RATZBOR G. (eds.) (2005): Grundlagenarbeit für eine Informationskampagne "Umwelt - und naturverträgliche Windenergienutzung in Deutschland (onshore)" - Analyseteil - DNR, Lehrte-Aligse, 109 p.

V Zářící, 29. července 2012

Mgr. Radim Kočvara